

1 ЕКТТ „Отговорностите на предаващия трябва да бъдат определени ясно и изчерпателно в разрешителното, издадено от компетентния орган на всяка Страна или в договора, сключен с него или в каквото и да е друго правно средство“.

С влизането в сила на § 5 ЗИД ЗРТ в България вече няма компетентен орган, който да дава становища по кандидатурите за получаване на концесии за излъчване на радио- и телевизионни програми, да издава разрешителни за предаванията и да определя ясно и изчерпателно отговорностите на предаващия. Това противоречи на чл. 6, ал. 1 ЕКТТ.

II. § 7 ЗИД ЗРТ засяга чл. 40 ЗРТ, според който „Времето за реклами общо не трябва да превишава 15 на сто от програмното време за едно денонощие“ и че „Времетраенето на рекламите в рамките на 1 час излъчване не трябва да надхвърля 12 минути“. § 7 ЗИД ЗРТ ограничава приложението на тази правна норма само до Българската национална телевизия (БНТ) и Българското национално радио (БНР).

Но съгласно чл. 12, ал. 1 ЕКТТ „Времето, посветено на реклами, не трябва да надвишава 15 % от телевизионното време за деня“. А според чл. 12, ал. 2 ЕКТТ „Количеството на рекламата в рамките на даден едночасов период не трябва да надхвърля 20 %“. Приложното поле на ЕКТТ, съгласно нейния чл. 3, са всички електронни медии, независимо дали са държавни, обществени или частни. Това се отнася, разбира се, и за рекламите.

Следователно, § 7 ЗИД ЗРТ противоречи на чл. 12 ЕКТТ, стеснявайки приложното му поле.

III. § 12 ЗИД ЗРТ е в противоречие с няколко текста от ЕКТТ. Така например:

1. § 12 ЗИД ЗРТ отмени цялата Глава пета ЗРТ, озаглавена „Други радио- и телевизионни организации“. Така приложното поле на ЗРТ бе ограничено до БНТ и БНР. Но според чл. 3 ЕКТТ „Тази конвенция се прилага по отношение на всички програмни емисии, които се излъчват от лица или с помощта на технически средства, намиращи под юрисдикцията на една от Страните, независимо дали по кабел, от наземен предавател или чрез спътник, и които могат да бъдат приемани пряко или непряко в една или няколко от другите Страни“.

§ 12 ЗИД ЗРТ изключва изцяло от приложното поле на ЗРТ текста за кабелните предаватели, а по отношение на наземните предаватели свежда правната норма само до БНТ и БНР,

изключвайки обществените и частните медии. Това противоречи на чл. 3 ЕКТТ.

2. § 12 ЗИД ЗРТ отмени чл. 77 ЗРТ, гарантиращ възможностите и определящ условията на чуждестранни радио- и телевизионни организации да излъчват и преизлъчват свои програми от и на българска територия.

Това обаче противоречи на чл. 4 ЕКТТ, според който „Страните осигуряват свободата на изразяване и информация, съгласно чл. 10 от Конвенцията за защита на правата на човека и основните свободи, гарантират свободата на приемане и не ограничават препредаването на своя територия на програмни емисии, които са в съответствие с разпоредбите на тази конвенция“.

3. Отменяйки Глава пета ЗРТ, засягаща обществените и частните медии, както и кабелните излъчватели, § 12 ЗИД ЗРТ встъпи в противоречие и с чл. 5, ал. 1 ЕКТТ, според който „Всяка предаваща Страна осигурява с помощта на подходящи средства и чрез своите компетентни органи всички емисии, предавани от лица или с помощта на технически средства под нейна юрисдикция по смисъла на чл. 3 да съответства на разпоредбите на тази конвенция“.

Съгласно чл. 5, ал. 4 К „Международните договори, ратифицирани по конституционен ред, обнародвани и влезли в сила за Република България, са част от вътрешното право на страната. Те имат предимство пред тези норми на вътрешното законодателство, които им противоречат“.

Чл. 149, ал. 4 К пък задължава КС да се произнася „за съответствието на сключените от Република България международни договори с Конституцията преди ратификацията им, както и за съответствие на законите с общопризнатите норми и с международните договори, по които България е страна“.

Очевидно е, че след като § 5 (чл. 15, т. 2), § 7 и § 12 ЗИД ЗРТ противоречат на чл. 3; чл. 4; чл. 5, ал. 1; чл. 6, ал. 1 и чл. 12, ал. 1 и 2 ЕКТТ, те трябва да бъдат обявени за противоконституционни.

Вярно е, че в Определение N 2/1995 г. КС прави извода, че той може да упражнява контролни правомощия преди международните договори да са ратифицирани и да са влезли в сила. Повече от ясно е обаче, че развитието на тази позиция ще доведе до становището, че изводът се отнася до чл. 85, ал. 3 К, а именно: „Сключването на международни договори, които изискват изменения в Конституцията, трябва да бъде предшествано от

приемането на тези изменения“, както и до първата част на чл. 149, ал. 1, т. 4 К, според който КС се произнася „за съответствието на сключените от Република България международни договори с Конституцията преди ратификацията им...“

Що се отнася до втората част на чл. 149, ал. 1, т. 4 К, то КС има задължението да се произнася „и за съответствие на законите с общопризнатите норми и с международните договори, по които България е страна“. **Това конституционно изискване явно дава правото на КС не само на предварителен контрол върху подлежащите на ратификация международни договори, но и на последващ контрол върху действащите български закони, влезли в колизия с международните договори.** Това е така и защото именно ратификацията е необходимото условие за инкорпориране на международния договор във вътрешното право на държавата. Тъкмо актът на ратификацията обвързва страната с международния договор. Едва след този акт, какъвто в случая е Законът за ратификация на ЕКГТ, международният договор става част от вътрешното право на страната и едва тогава той придобива предимства пред действащите вътрешни закони, в случая - ЗИД ЗРТ. Ставайки след ратификацията си елемент на вътрешното право, ратифицираният акт може да направи всеки действащ закон предмет на последващ конституционен контрол. С оглед на това няма никакви пречки КС да упражни компетентността си по чл. 149, ал. 1, т. 4 (втората част) К и да обяви за противоконституционни § 5 (чл. 15, т. 2), § 7 и 12 ЗИД ЗРТ.

Според Решение N 24/1995 г. на КС незачитането на решение на КС и на неговите правни последици придава на незачитането смисъл на основание за противоконституционност. Конституционните съдии са категорични, че **несъобразяването с решение на КС е нарушение на самата Конституция.** От тази гледна точка някои текстове в ЗИД ЗРТ противоречат на вече взети решения на КС, с което противоречат и на Конституцията. Така например:

I. Според Решение N 7/1996 г. на КС медийното законодателство трябва „да гарантира правото на обществото да получава пълна, плуралистична, балансирана и точна информация“. И още: „В сферата на законодателната компетентност на държавата се включва и установяване чрез закона на режима на лицензиране на недържавните електронни средства за информация...“

§ 12 ЗИД ЗРТ отмени Глава пета ЗРТ, с което България бе оставена без режим за лицензиране на недържавните електронни средства за информация.

II. Освен това, според същото Решение N 7/1996 г. на КС „Правото свободно да се изразява мнение обхваща всички средства, които „пренасят“ или разпространяват мнения, идеи или информация, независимо от съдържанието или способа за „пренасяне“... Конституционната защита обаче обхваща и източника на мнението (информацията), и самото му „пренасяне“, и получателя му“.

§ 12 ЗИД ЗРТ отмени конституционната защита на недържавните електронни медии и свързаните с тях източници на информация, нейните разпространители и получатели.

III. И пак според Решение N 7/1996 г. на КС „Задължението на държавата да защитава правото на гражданите да получават плуралистична информация обуславя недопустимостта на прекомерната медийна концентрация“.

§ 12 ЗИД ЗРТ отмени Глава пета ЗРТ, в която бяха предвидени гаранции срещу прекомерната медийна концентрация.

IV. Съгласно Решение N 21/1996 г. на КС конституционно недопустимо е със закон да бъдат въведени ограничения за кръга на лицата, които могат да разпространяват радио- и телевизионни програми на българска територия.

Отменяйки Глава пета ЗРТ, § 12 ЗИД ЗРТ юридически и фактически въведе такива конституционно недопустими ограничения, изтласквайки недържавните електронни медии от приложното поле на ЗРТ.

Изхождайки от тези аргументи, § 12 ЗИД ЗРТ трябва да бъде обявен за противоконституционен и поради това, че влиза в противоречие с вече взети решения от КС.

Господа конституционни съдии,

Като ви сезираме на основание на чл. 150, ал. 1 от Конституцията на Република България, ви молим на основание чл. 149, ал. 1, т. 2 и 4 от същата да обявите противоконституционността на посочените разпоредби на Закона за изменение и допълнение на Закона за радиото и телевизията.

Като заинтересовани страни предлагаме да бъдат конституирани парламентарните групи в 38-ото НС, президентът на Република България, Министерството на културата, Министерството на правосъдието и евроинтеграцията, Съюзът на българските журналисти, Съюзът на българските писатели и Националният радио- телевизионен синдикат.

Молим на основание на чл. 20 ЗКС служебно да изискате:

1. Стенографските записи от разискванията на първо и второ четене на Законопроекта за изменение и допълнение на Закона за радиото и телевизията;
2. Стенографските записи от разискванията на първо и второ четене на Законопроекта за ратифициране на Европейската конвенция за трансгранична телевизия.

17.12.1997 г.

С уважение:

1. Цвете Първанов Атанасов
2. Анастас Пандуров Пандуров
3. Любомир Петел Пантел
4. Драгомир Георгиев Метод
5. Владимир Бонев
6. Христо Столетов
7. Георги Михайлов
8. Андрей Ваняков
9. Кирил Ерметов
10. Елена Маскардова
11. Стефан Василев Митовски
12. Васил Недков Козарев
13. Асен Димитров Тарахов
14. Румен Станков Станков
15. Пламен Василев Славов
16. Иван Борисов Чочев
17. Димитър Николов Димитров
18. Златко Стоев Златев

- 19. Иван Антонов Бърканов
- 20. Кенчо Марангов
- 21. Ангел Шакев
- 22. Звезден Тирендорков
- 23. Олга Ангелова
- 24. Иван Занзов
- 25. Иван Костадинов Иванов
- 26. Рачи Токоров
- 27. Тодор Иванов Костадинов
- 28. Кирин Петров Ворранов
- 29. Елена Манолова
- 30. Стефан Станков
- 31. Руян Статков
- 32. Любомир Божков
- 33. Гелти Джиков
- 34. Девка Стефанова Дочева
- 35. Иван Георгиев Тенов
- 36. Станка Иванова Величкова
- 37. Георги Великов Карабашев
- 38. Корн Улиева Фикова
- 39. ~~Георги~~ Калел Калелова
- 40. Никола Киров Койчев
- 41. Атанас Брусков Брусков
- 42. Иван Николов Иванов
- 43. Елена Звезденева Кочева
- 44. Петър Г. Башиков
- 45. Георги Г. Пуршски
- 46. Атанас А. Таназов

- 47. Петър Владимиров Владимиров
- 48. Георги Щодоров Божинов
- 49. Стефан Марков Утков
- 50. Иван Георгиев
- 51. Рензи Дургузи Осман
- 52. Валентин Симеонов Симев
- 53. Рамизан Валиев Рамиз
- 54. Стефан В. ГАЙТАНДЖЕВ
- 55. Рубен Керемезов
- 56. Яшо Митков
- 57. Мило Цанков
- 58. Николаев Мило
- 59. Стефан Димитров
- 60. Михаил Райков Митков
- 61. Христо Стоянов
- 62. Касим Бехар
- 63. Васил Димитров
- 64. Иван Калев
- 65. Мария Мариновски
- 66. Благоев Хр. Ангел
- 67. Георги Корбанов
- 68. Райко Великов
- 69. Стефан Нешев
- 70. Армен Антонов